

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/101/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4611210356
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madaraszová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4611210356.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: Orange Slovensko a.s., so sídlom Bratislava, Prievozská 6/A, IČO: 35 697 270, zastúpený Mgr. Martinom Katriakom, advokátom so sídlom Bratislava, Dr. Vladimíra Clementisa 10, proti odporcovi: G. W., nar.XX.XX.XXXX, bytom O., Ľ. K. XXXX/X, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Prešov, Nám. Legionárov 5, IČO: 42 176 778, zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Svidník, ul. Sov. Hrdinov 163/66, o zaplatenie sumy 611,97 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 28. februára 2012, č.k. 4C/20/2012-52, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom zamietajúcom výroku, vo výroku o trovách konania a vo výroku, ktorým súd prvého stupňa určil za neprijateľnú zmluvnú podmienku, dojednanú zmluvnú pokutu v sume 300,- eur zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 311,97 eura s 9 % ročným úrokom z omeškania od 13.8.2010 do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania v sume 18,25 eura, a to všetko v splátkach po 100,- eur mesačne s účinnosťou od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku až do zaplatenia pod následkom straty výhody splátok. Vo zvyšku súd návrh zamietol. Zároveň určil, že dojednaná zmluvná pokuta v sume 300 eur v dodatku k zmluve o pripojení č. H je ako neprijateľná zmluvná podmienka neplatná. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 43 ods.1, 2 zákona č.610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1 prvá veta, ods. 4 písm. k), 5, Občianskeho zákonníka, ako aj zisteným skutkovým stavom, na základe čoho považoval za preukázané, že účastníci konania uzatvorili dňa 22.7.2002 zmluvu o pripojení č.A 0500326, podľa ktorej navrhovateľ poskytoval odporcovi telekomunikačné služby. Rovnako mal za preukázané, že dňa 22.3.2010 účastníci uzavreli dodatok k tejto zmluve o pripojení , pričom v bode 2.5 tohto dodatku bolo dohodnuté, že v prípade porušenia niektorej povinnosti účastníka uvedené v bode 2.3 alebo 2.4 tohto článku je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu vo výške 300 eur. Okrem toho zistil, že odporca riadne neplatil za telekomunikačné služby od 15.4.2010 do 15.6.2010 a vznikol mu nedoplatok v sume 311,97 eura, ktorý neuhradil ani na základe písomnej výzvy navrhovateľa zo dňa 29.7.2010. Vychádzajúc z uvedeného súd prvého stupňa preto odporcu zaviazal na zaplatenie sumy 311,97 eura navrhovateľovi spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania od 13.8.2010 do zaplatenia v zmysle § 517 ods.2 OZ v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č.87/1995 Z.z., keďže odporca sa dostal do omeškania so zaplatením pohľadávky navrhovateľa a je povinný zaplatiť aj úrok z omeškania. V časti o zaplatenie sumy 300 eur spolu s úrokom z omeškania súd prvého stupňa návrh ako nedôvodný s poukazom na ustanovenie § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a čl.6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5.apríla 1993 zamietol. Považoval za nesporné, že uzavretá zmluva o pripojení je zmluvou spotrebiteľskou, v dôsledku čoho prvostupňový súd skúmal zmluvnú pokutu v zmluve o pripojení a jej dodatku uzavretej s odporcom. V tomto smere zistil, že pri zmluvnej pokute vo výške 300 eur vo vzťahu k mesačnému poplatku v sume 23,66 eura predstavovala zmluvná pokuta takmer 13-násobok mesačného

poplatku, a preto z hľadiska náhrady škody považoval takáto zmluvnú pokutu za neobhájiteľnú, a to aj z dôvodu, že podľa zmluvy nárok navrhovateľa na náhradu škody prevyšujúcej zmluvnú pokutu nie je dotknutý. Poukázal na to, že navrhovateľ ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť, čo platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú navrhovateľ žiada od spotrebiteľov zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. Na základe uvedeného dospel súd k záveru, že dojednaná zmluvná pokuta upravená v obchodných podmienkach navrhovateľa, ktoré sú súčasťou dodatku k zmluve o pripojení uzatvorenej s odporcom, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka neplatná. Mal za to, že vo vzťahu k výške zmluvnej pokuty nebolo možné použiť moderačné právo v zmysle § 545a Občianskeho zákonníka, keďže osobitné ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, regulujúce spotrebiteľské vzťahy, majú prednosť pred všeobecnými ustanoveniami záväzkového práva v Občianskom zákonníku, pričom moderačné ustanovenie v §-e 545a Občianskeho zákonníka reguluje aj nespotebiteľské vzťahy. Podľa názoru súdu prvého stupňa nebol daný dôvod nereflektovať na zásadu špeciálnej osobitnej normy a v danom prípade osobitnej normy určenej na ochranu spotrebiteľa. Vzhľadom k tomu súd prvého stupňa návrh navrhovateľa v časti o zaplatenie sumy 300 eur, ktorá predstavuje zmluvnú pokutu spolu s úrokom z omeškania zamietol a zároveň podľa § 153 ods.3,4 OSP vyslovil neprijateľnosť zmluvnej podmienky uvedenej v dodatku zmluvy o pripojení v časti týkajúcej sa povinnosti účastníka zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 300 eur s tým, že táto zmluvná podmienka je neplatná. O náhrade trov konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods.2 OSP tak, že náhradu trov pomerne rozdelil podľa úspechu účastníkov v konaní a odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania v sume 18,25 eura (50% úspech navrhovateľa zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 36,50).

Rozsudok súdu prvého stupňa v zamietajúcom výroku, výroku o trovách konania a vo výroku, v ktorom súd prvého stupňa určil za neprijateľnú podmienku dojednanú zmluvnú podmienku v sume 300 eur napadol v zákonnej lehote odvolaním navrhovateľ, ktorý žiadal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých výrokoch zmeniť a návrhu v celom rozsahu vyhovieť a zároveň nevyhlásiť zmluvnú podmienku za neprijateľnú podmienku, prípadne zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, v dôsledku čoho súd nepoužil správne ustanovenia právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Uviedol, že súd prvého stupňa nesprávne pristúpil ex offio k posudzovaniu zmluvných podmienok v zmysle predpisov na ochranu spotrebiteľa, pretože sa nevysporiadal so základnými požiadavkami stanovenými Občianskym zákonníkom, Smernicou Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993, ako aj judikatúrou Európskeho súdneho dvora. Poukázal na to, že súd prvého stupňa sa nedostatočne zaoberal okolnosťami, za ktorých bol posudzovaný dodatok uzatvorený. Dôvodil tým, že predmetom dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 22.03.2010 bolo 1) aktivácia účastníckeho programu Volania všetkým 100 + Večer a víkend -Nonstop zdarma, 2) odpredanie koncového telekomunikačného zariadenia mobilného telefónu zn. LG New Chocolate BL200 zo zvýhodnenú kúpnu cenu vo výške 1 eur, 3) poskytnutie výhody v rámci osobitnej ponukovej akcie „Výmeny 2010“ a to podľa prílohy k tomuto dodatku Bonusy ponuky „Výmeny 2010“ zo dňa 01.02.2010, 4) dohoda strán o aktivácii služby Orange world, 5) dohoda strán o tom, že odporca zaplatí aktivačný poplatok vo výške 8 eur. Pre získanie týchto výhod oproti poskytovaniu služieb iba podľa zmluvy o pripojení a podľa cenníka a oproti kúpe mobilného telefónu za maloobchodné ceny, odporca pristúpil na prísnejšie podmienky poskytovania služieb, a to jednak aktiváciu programu s objemom služieb, ktorých cena za využívanie je minimálne 23,66 eura za mesiac a jednak záväzok zotrvať v zmluvnom vzťahu na základe zmluvy o pripojení po dobu 24 mesiacov odo dňa uzavretia dodatku, a v rámci tejto doby riadne využívať služby na základe zmluvy o pripojení a podľa zvoleného účastníckeho programu, s tým, že nepožiadala o vypojenie prevádzky, ani sa nedopustí takého konania, alebo nedá podnet ku konaniu, na základe ktorého by navrhovateľovi vzniklo právo na odstúpenie od zmluvy alebo by bola oprávnená mu v dobe viazanosti dočasne obmedziť alebo prerušiť poskytovanie služieb. Zároveň sa zmluvné strany dohodli, že v prípade ak by odporca dané podmienky nesplnil, bude povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 300 eur. Bol toho názoru, že dôvodom uzatvorenia dodatku bola pre odporcu možnosť získať za veľmi výhodnú cenu mobilný telefón, za ktorý by v prípade kúpy v rámci maloobchodných cien musel zaplatiť omnoho vyššiu cenu, ako aj možnosť získať ďalšie zvýhodnenia v cenách za telekomunikačné služby oproti platnému cenníku, a to všetko za jednej podmienky, že v rámci dohodnutej doby viazanosti bude využívať služby dohodnuté v zmluve o pripojení a za tieto služby bude riadne a včas uhrádzať cenu, pričom pre zabezpečenie splnenia tejto podmienky bola dohodnutá zmluvná

pokuta, ktorej výška závisela od hodnoty mobilného telefónu. V tomto smere namietal, že súd prvého stupňa sa vôbec nezaoberal skutočnosťou, že dané mobilné telefóny mohol odporca kúpiť rovnako aj bez akejkoľvek hrozby sankcie za nedodržanie riadneho plnenia svojich povinností počas doby viazanosti, resp. ak nechcel byť viazaný hrozbou sankcie v takejto výške, mohol si vybrať lacnejší telefón taktiež za symbolickú cenu, s ktorým by bola spojená zmluvná pokuta v nižšej sume. Možnosťou voľby a prispôsobenia si zmluvných podmienok podľa vlastných možností a podmienok bolo podľa názoru navrhovateľa zabezpečená individuálnosť dohody medzi osobami stranami. Dodal, že pokiaľ prvostupňový súd pristúpil k posudzovaniu zmluvnej podmienky z hľadiska jej neprijateľnosti ex offio, bol povinný skúmať tiež všetky definičné znaky, predovšetkým individuálnosť dojednania, ako aj podmienky aplikácie ustanovení o neprijateľných podmienkach. Ohľadne svojich záverov poukázal aj na rozhodnutia Európskeho Súdneho dvora, ako aj rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR a rozhodnutia odvolacích súdov SR. K argumentácii súdu, že žiada uhradiť zmluvnú pokutu v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti, dodal, že zmluvná pokuta ako forma paušalizovanej náhrady škody znamená, že bez ohľadu na výšku spôsobenej škody uplatnenie zmluvnej pokuty je dôvodné bez potreby zisťovania alebo odôvodňovania spôsobenej škody. Zdôvodnenie súdu prvého stupňa, ktorý pri posudzovaní neprímeranosti výšky zmluvnej pokuty vychádzal iba z minimálneho mesačného poplatku, považoval za právne nelogické.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP), preskúmal rozsudok v napadnutom zamietajúcom výroku, výroku o trovách konania a vo výroku, v ktorom súd prvého stupňa určil za neprijateľnú zmluvnú podmienku, dojednanú zmluvnú pokutu v sume 300,- eur, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo a po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 OSP), dospel k záveru, že je potrebné rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých výrokoch podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) OSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ sa podaným návrhom doručeným súdu prvého stupňa dňa 14.12.2011 domáhal od odporcu zaplata sumy 611,97 eura spolu s úrokom z omeškania z dôvodu, že dňa 22.07.2002 účastníci uzavreli zmluvu o pripojení podľa ktorej odporca využíval jeho telekomunikačné služby a bola mu zapožičaná SIM karta, pričom dňa 22.03.2010 uzatvorili dodatok k tejto zmluve, v zmysle ktorej odporcovi odpredal mobilný telefón za kúpnu cenu 1 euro, pričom odporca riadne neplatil za poskytnuté služby a za obdobie od 15.4.2010 do 15.6.2010 a vznikol mu nedoplatok v sume 311,97 eura a podľa dodatku k zmluve mu zároveň vznikla povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 300,- eur. Ako je už vyššie uvedené súd prvého stupňa čiastočne vyhovel návrhu navrhovateľa a zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 311,97 eura s 9 % ročným úrokom z omeškania od 13.8.2010 do zaplata, v splátkach po 100,- eur mesačne s účinnosťou od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku až do zaplata pod následkom straty výhody splátok. Do tohto vyhovujúceho výroku súdneho rozhodnutia účastníci konania odvolanie nepodali, preto predmetom odvolacieho konania bol iba zamietajúci výrok, výrok, v ktorom súd prvého stupňa určil za neprijateľnú podmienku dojednanú zmluvnú podmienku v sume 300,- eur a v tejto súvislosti aj výrok o trovách konania.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozsah preskúmaného práva aj povinnosti odvolacieho súdu je určený rozsahom a dôvodmi odvolania, ktorým sa rozumejú napadnuté výroky rozhodnutia súdu prvého stupňa (§ 212 ods. 1 OSP). Pri rozhodovaní o odvolaní odvolací súd zisťuje aj to, či odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia súdu prvého stupňa je riadne odôvodnené vo vzťahu ku všetkým preskúmaným výrokom daného rozhodnutia. Nedostatok odôvodnenia v podstatných súvislostiach možno vo všeobecnosti posúdiť ako odňatie možnosti účastníka konať pred súdom, a to v tom smere, že v odvolaní nemôže podľa § 205

ods. 1 OSP uviesť a namietat' konkrétne nesprávny postup súdu alebo právny názor súdu, ak tento čiastočne alebo úplne absentuje.

Rozhodujúc o odvolaní navrhovateľa v tejto veci odvolací súd dospel k záveru, že v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa v napadnutom zamietajúcom výroku a nadväznosti na to i v napadnutom výroku, v ktorom súd prvého stupňa určil za neprijateľnú podmienku dojednanú zmluvnú podmienku v sume 300 eur, absentujú náležitosti odôvodnenia rozhodnutia stanovené v ust. § 157 ods. 2 OSP, v dôsledku čoho je rozhodnutie súdu prvého stupňa pre nedostatok dôvodov nepreskúmateľné. Takýmto postupom súdu prvého stupňa bola účastníkovi - navrhovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom, s ohľadom na právo účastníka podať odvolanie proti rozhodnutiu s náležitosťami uvedenými v ust. § 205 ods. 1 OSP. Odvolací súd dodáva, že ak je rozhodnutie súdu prvého stupňa neodôvodnené, účastník nemá možnosť vyjadriť sa v odvolaní ku skutočnostiam, ktoré súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol. Nedostatok riadneho a náležitého odôvodnenia bráni odvolaciemu súdu vôbec posúdiť jeho správnosť.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že súd prvého stupňa zamietajúci výrok odôvodnil predovšetkým s poukazom na to, že zmluvná pokuta vo výške 300 eur vo vzťahu k mesačnému poplatku v sume 23,66 eura predstavuje takmer 13-násobok mesačného poplatku a preto z pohľadu náhrady škody je takáto zmluvná pokuta neobhájiteľná, a to aj z dôvodu, že podľa zmluvy nárok navrhovateľa na náhradu škody prevyšujúcej zmluvnú pokutu nie je dotknutý. Takýto záver je podľa názoru odvolacieho súdu jednostranný a zatiaľ predčasný, pretože povinnosťou súdu pri rozhodovaní o oprávnenosti nároku navrhovateľa na zaplatenie zmluvnej pokuty bolo zaoberať sa vecou komplexne a posúdiť aj výhody (benefity), ktoré na základe dodatku k zmluve o pripojení odporca získal, a to predovšetkým aktivácia účastníckeho programu Volania všetkým 100 + Večer a Víkend -Nonstop zdarma, a zakúpenie mobilného telefónneho prístroja za zvýhodnenú cenu vo výške 1 eur. Rovnako tak sa súd prvého stupňa nezaoberal tým, že odporca si riadne neplnil svoje povinnosti, a to i napriek tomu, že v zmysle dodatku k zmluve sa zaviazal jednak k aktivácii programu s objemom služieb, ktorých cena za využívanie je minimálne 23,66 eura za mesiac a jednak k zotrvaní v zmluvnom vzťahu na základe zmluvy o pripojení po dobu 24 mesiacov odo dňa uzavretia dodatku, a v rámci tejto doby riadne využívať služby na základe zmluvy o pripojení a podľa zvoleného účastníckeho programu, s tým, že nepožiadá o vypojenie prevádzky, ani sa nedopustí takého konania, alebo nedá podnet ku konaniu, na základe ktorého by navrhovateľovi vzniklo právo na odstúpenie od zmluvy alebo by bola oprávnená mu v dobe viazanosti dočasne obmedziť alebo prerušiť poskytovanie služieb. Odvolací súd poukazuje na to, že v zmysle uvedených povinností sa odporca zaviazal platiť za služby poskytované navrhovateľom počas doby viazanosti, ktorá bola dojednaná na 24 mesiacov, ale on si plnil svoju povinnosť len 1 mesiac. Súd prvého stupňa sa vecou z toho pohľadu nezaoberal a vychádzal iba z porovnania výšky zmluvnej pokuty s výškou mesačného poplatku, pričom práve získanie mobilného telefónneho prístroja za zvýhodnenú cenu v sume 1 eura, ako aj neplnenie povinnosti po dobu viazanosti zo strany odporcu nezohľadnil. Za relevantnú treba považovať skutočnosť, že zmluvná pokuta má zohľadňovať zľavnenú cenu mobilného telefónu a v prípade predčasného ukončenia garantovať návratnosť prostriedkov investovaných do zľavy pri odpredaji telefónu. Bolo preto podľa názoru odvolacieho súdu potrebné konkrétne vyjadrenie nerovnováhy v právach a povinnostiach oboch účastníkov.

Vzhľadom k tomu, že súd prvého stupňa sa nezaoberal vecou komplexne a neskúmal všetky okolnosti zmluvného dojednaní, týkajúceho sa zmluvnej pokuty medzi účastníkmi konania a nedal do rovnováhy všetky práva a povinnosti vyplývajúce zo zmluvného vzťahu, nie je zatiaľ možné prijať spoľahlivý záver o značnej nerovnováhe posudzovaného zmluvného dojednaní vo vzťahu k spotrebiteľovi. V tomto smere súd prvého stupňa potom svoje rozhodnutie nesprávne právne posúdil a tiež nedostatočne odôvodnil, keď nechal bez povšimnutia výhody, ktoré mal navrhovateľ odporcovi poskytnúť. Z uvedeného dôvodu odvolací rozsudok súdu prvého stupňa v zamietajúcom výroku a v nadväznosti na tento výrok aj vo výroku, v ktorom súd prvého stupňa určil za neprijateľnú podmienku dojednanú zmluvnú podmienku v sume 300 eur a výroku o trovách konania podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods.2 OSP). V ďalšom konaní sa súd prvého stupňa bude zaoberať vecou vyššie uvedeným spôsobom, pri rozhodovaní zohľadní a dá do rovnováhy všetky výhody a taktiež aj práva a povinnosti na strane oboch účastníkov konania. Až po tomto zistení bude môcť prijať záver, či dojednanie účastníkov konania, týkajúceho sa zmluvnej pokuty, bolo platné (prijateľné). V ďalšom

konaní sa súd prvého stupňa bude zaoberať a vyporiada sa aj s dôvodmi uvádzanými navrhovateľom v písomne podanom odvolaní.

V priebehu odvolacieho konania do konania písomným podaním doručeným odvolaciemu súdu dňa 12. 9. 2012 oznámil vedľajší účastník Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Legionárov 5, Prešov vstup do konania a požiadal o doručenie návrhu na začatie konania, preto v ďalšom konaní vedľajšiemu účastníkovi konania súd prvého stupňa doručí všetky potrebné písomnosti .

Záverom odvolací súd dodáva, že pokiaľ súd prvého stupňa určí, že niektorá zmluvná podmienka je ako neprijateľná neplatná (napr. zmluvná pokuta), je potrebné takéto zmluvné dojednanie vo výroku rozsudku čo najpresnejšie identifikovať (označením dátumu zmluvy a čísla zmluvy, príslušného článku a bodu zmluvy resp. dodatku zmluvy) tak, by nemohlo prísť k pochybnostiam v tomto smere. V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne aj o náhrade trov celého konania vrátane tohto odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné